

Reading Anxieties of Students Learning Turkish as A Foreign Language

Hasan BAĞCI*, Dilek BAZ**

Received date: 12.09.2018

Accepted date: 20.11.2018

Abstract

The aim of this study is to determine the reading anxiety levels of Turkish as a foreign language. The Reading Anxiety Scale of Reading Students was used as a foreign language teacher developed by Altunkaya and Erdem (2017) in order to determine the reading anxiety of students who learned Turkish as a foreign language. The study group consisted of 170 foreign students studying at Mehmet Akif Ersoy University, İnönü University and Mersin University Turkish Teaching Centers during the second semester of the academic year 2017-2018. The data obtained from the study were evaluated statistically with the help of SPSS 21.00 program and the findings were compared with the results of other studies in the field. As a result of the study, it was determined that the students' reading anxiety was at a moderate level and the relationship of reading anxiety with various variables was revealed.

Keywords: Reading, reading awareness, Turkish as a foreign language, Turkish teaching.

* Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey, hbagci@mehmetakif.edu.tr

** Mehmet Akif Ersoy University, Burdur, Turkey, bazdilek4@gmail.com

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygıları

Hasan BAĞCI*, Dilek BAZ**

Geliş tarihi: 12.09.2018

Kabul tarihi: 20.11.2018

Öz

Bu çalışma, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma kaygı düzeylerini tespit etmek ve öğrencilerin okuma kaygılarını çeşitli değişkenlere açısından incelemek amacıyla yapılmıştır. Tarama modelinden yararlanılan çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygısını belirlemek için Altunkaya ve Erdem (2017) tarafından geliştirilen “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Yönelik Okuma Kaygısı Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı ikinci yarıyılında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezlerinde öğrenim gören 170 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmadan elde edilen veriler spss 21.00 programı yardımıyla istatistiki olarak değerlendirilerek bulgular, alanda yapılmış diğer çalışmaların sonuçlarıyla karşılaştırılmıştır. Araştırma sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiş ve okuma kaygılarının çeşitli değişkenlerle olan ilişkisi ortaya konulmuştur.

Anahtar kelimeler: Okuma, okuma kaygısı, yabancı dil olarak Türkçe, Türkçe öğretimi.

* Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye, hbagci@mehmetakif.edu.tr

** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, Türkiye, bazdilek4@gmail.com

1. Giriş

Dil, iletişimi sağlayan en temel araçtır. Tarihten günümüze insanlar birbirleriyle olan iletişimlerini dil aracılığıyla devam ettirmişlerdir. Son yıllarda teknolojik gelişmelere paralel olarak başka ülkelere eğitim, turizm, ticaret vb. gibi çeşitli sebeplerle gidilmesi hem artmış hem de kolaylaşmıştır. Bu durum uluslararası ilişkileri yoğunlaştırırken ilişkilerin daha sağlıklı kurulabilmesi için yabancı dil öğrenmenin önemini her geçen gün arttırmıştır. Bundan dolayı birçok insan çeşitli amaçlar için farklı ülkelere giderek yeni diller ve kültürler öğrenmekte ve bu sayı her geçen gün hızla artmaktadır.

21. yüzyılının başından itibaren Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyenlerin sayısı hızla artmıştır. Bugün Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyenler, Türkçeyi Türkiye dışında açılan dil öğretim merkezlerinde öğrenebileceği gibi Türkiye’de de gerek üniversiteler bünyesinde gerekse özel teşebbüslerce açılan dil öğretim merkezlerinde öğrenebilmektedir. Bu merkezlerde dil öğretimi, Avrupa dil portfolyosu ölçütlerine uygun olarak ve dört temel dil becerisi (okuma, konuşma, dinleme, yazma) merkeze alınarak yürütülmektedir.

İster ana dili ister yabancı dil olarak öğretilsin Türkçe öğretiminin temel hedefi, bu dili öğrenenlerin anlama (dinleme ve okuma) ve anlatma (konuşma ve yazma) becerilerini geliştirmektir. Bunlardan anlama beceri alanı içinde bulunan okuma, yazının icadıyla birlikte insanların kendilerini geliştirebilmesi ve yeni bilgiler öğrenebilmesi için gerekli olan bir öğrenme alanıdır. Okuma becerisi, yazma becerisiyle eş zamanlı olarak gelişir. Her iki beceri de bilginin aktarımı için oldukça önemlidir. Arıcı’nın da (2008:13) ifade ettiği gibi yazmanın temeli de okumaya dayanır, okumayan kişi yeterince bilgiye sahip olmadığı için yazıyla kendini yeterli derecede ifade edemez. Öyle ki okuma birey ve toplum için oldukça önemli bir beceri alanı olduğundan yeni bilgilerin edinilmesinin temel aracı olarak kabul edilir. Arıcı (2008:1) insanlığın sahip olduğu çoğu bilginin kitaplarda olduğunu ve bu bilgilere ancak okuma sayesinde ulaşılabileceğini belirtmektedir.

Çocuk Vakfı (2006) tarafından yapılan Türkiye’nin Okuma Alışkanlığı Karnesi adlı çalışmada okumanın eğitimdeki verimliliği yüzde 30, bireydeki verimliliği yüzde 50 arttırdığı görülmüştür. Tüm bu gerçeklerden yola çıkarak okuma becerisi bireylerin bilgi edinebilmesi ve kendilerini geliştirebilmesi için gerekli olan bir beceridir. Ancak bu beceri ana dili Türkçe olan bireyler için ne kadar gerekliyse Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler için de gereklidir. Çünkü Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencinin dile hâkim olması, bunun için de diğer becerilerin (konuşma, dinleme ve yazma) yanında okuma anlam becerisinin de öğrencide gelişmiş olması gerekir.

Okuma ile ilgili alanyazın da değişik tanımlamalar yapılmıştır. Kavcar ve diğerleri (1997) okumayı; bir yazıyı, sözcükleri, cümleleri, noktalama işaretleri ve öteki öğeleriyle görme, algılama ve kavrama süreci olarak açıklamıştır. Kırkkılıç ve diğerleri (1999) ise okuma gözlerin ve ses organlarının çeşitli hareketlerinden ve zihnin anlama ve kavrama çabasından oluşan karmaşık bir etkinlik olduğunu belirtir. Güneş (2009) de okumayı bireyin ön bilgileriyle metindeki bilgileri bütünleştirerek yeni anlamlar oluşturduğu aktif bir süreç olarak tanımlamıştır. Akyol (2011) ise okumayı “yazar ve okuyucu arasında aktif ve etkileşimi gerekli kılan, dinamik bir anlam kurma süreci” olarak açıklamıştır.

Alanyazında yapılan bu tanımlardan okumanın duyuşsal, bilişsel ve davranışsal yönüne vurgu yapıldığı anlaşılmaktadır. Çok boyutlu bir süreç olan okuma anlama süreci birçok etmeden etkilenebilmektedir. Okuma becerisinin duyuşsal boyutu içerisinde bulunan kaygı günümüzde sık sık karşımıza çıkmaktadır. Alanyazında kaygı ile ilgili çeşitli açıklamalar mevcuttur. Ancak ilk tanımı “kuruntu, gerginlik, endişe ve fizyolojik uyarılmayı içeren hoş olmayan duygusal durum” olarak Freud (1936) yapmıştır (Han, 2009; Spielberger ve Reheiser,2004). Daha sonra Beck (1991), kaygının temelinde özgül bilişsel düşüncelerin var olduğu bunların da tehlike ve tehdit algısına yönelik düşünceler olduğunu belirtmiştir. Bozkurt (2012) da herhangi bir olay veya

durumun bir tehlike olasılığını barındırması ya da kişi tarafından tehlikeli yorumlanması karşısında yaşanan bir duygu durumu olarak tanımlamıştır. Kaygıyla ilgili yapılan tüm bu tanımlamalardan hareketle kaygı; bireylerin olay veya durumu tehlikeli olarak algılaması sonucu ortaya çıkan bir duygu durumudur.

Kaygının olumsuz yönlerine rağmen organizmayı uyarıcı, koruyucu ve motive edici olumlu özellikleri de vardır. Kişinin yaralanma, acı, cezalandırılma, ayrılık, düş kırıklığı gibi durumlara karşı kendisini hazırlaması kaygının uyarıcı özelliğine; tedbir alması, olumsuzluklar yaşanırca daha kolay atlatması koruyucu özelliğine ve başarısız olma endişesi ile kendini daha çok çalışmaya sevk etmesi ise motive edici özelliğine verilebilecek örneklerdir (Akgün, Gönen ve Aydın, 2007:284). Ancak bireylere kaygı denildiğinde olumlu özelliklerinden çok olumsuz özellikleri akla gelmektedir. Bu durum da kaygı, bireyleri yapmak istedikleri eylemlerde başarısız kılmaktadır.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen öğrenciler de bu süreçte kaygı duygu durumu yaşamakta ve genellikle de başarısız olma kaygısı taşımaktadırlar. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin kaygı duymaları Türkçeyi öğrenmelerini olumsuz yönde etkileyecektir. Brown'a (2007) göre kaygı, yabancı dil öğrenmede etkili faktörler arasında büyük bir rol oynamaktadır. Bu nedenle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen öğrencilerin kaygı düzeyleri alanla ilgili hazırlanmış ölçekler aracılığıyla ölçülmeli ve gerekli önlemler alınmalıdır.

Okuma kaygısı ders ortamlarında sürekli karşılaşılan bir durumdur. Bireyler Türkçeyi hem ana dili hem de yabancı dil olarak öğrense de okumaktan genellikle kaygı duymaktadırlar. Bu durum, okuma anlamının karmaşık ve çok boyutlu bir süreç olmasından da kaynaklanabilmektedir. Ancak yabancı dil sınıflarında okuma kaygısı daha fazla görülmektedir. Zbornik (1991) okuma kaygısını, okuma eylemine yönelik spesifik ve durumsal bir fobi şeklinde tanımlamıştır (Akt. Altunkaya,2017).

Okuma kaygısı ile ilgili yurt dışında (Saito, Horwitz ve Garza'nın 1999; Sellers, 2000; Wu, 2011; Lien, 2011; Jafarigohar, 2012; Shboul, Ahmat, Nordin ve Rahman, 2013; Hadidi ve Bargezar, 2015) bir çok çalışma yapılmıştır. Yurt içinde ki çalışmalar incelendiğinde okuma kaygısına yönelik Melanlıoğlu (2014) Ana Dili Türkçe olan öğrencilere yönelik okuma kaygısı ölçeği geliştirmiştir. Ancak alan yazında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma kaygısını belirlemeye yönelik Altunkaya (2017) tarafından yapılan çalışma dışında başka bir çalışmaya rastlanmamıştır. Alanyazında bu konuyla ilgili yeterli çalışma yapılmaması ve okuma kaygısının öğrencilerin dil öğrenimini oldukça etkilemesi nedeniyle bu çalışmanın alana katkı sunacağı düşünülmektedir.

Amaç:

Bu çalışmanın amacı; yabancı dil olarak Türkçe öğrenen orta ve ileri düzeydeki (B-C) öğrencilerin okuma kaygılarını tespit etmektir.

Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları ne düzeydedir?
2. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
3. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okumayı sevme durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
4. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okuma alışkanlığına sahip olma durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
5. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları süreli yayın takip etme değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?
6. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları ana dili alfabeti değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

7. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları Türkçe öğrenirken zorlanma durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli

Eğitim amaçlı Türkiye'ye gelen yabancı uyruklu öğrencilerin Türkçe okuma kaygılarını tespit etmeyi ve çeşitli değişkenlere göre değerlendirmeyi amaçlayan bu çalışmada "betimleyici tarama modeli" kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu olduğu gibi betimlemeyi amaçlamaktadır (Karasar, 2008).

2.2. Örneklem

Araştırmanın çalışma grubunu, 2017-2018 Eğitim-Öğretim yılı ikinci yarısında Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İnönü Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi Türkçe Öğretim Merkezlerinde öğrenim gören 79 kız, 91 erkek olmak üzere toplamda 170 yabancı uyruklu öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Bu çalışmada verilerin toplanması amacıyla Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Yönelik Okuma Kaygısı Ölçeği" araştırmacılar tarafından uygulanmış ve uygulama öncesinde ölçekle ilgili gerekli açıklamalarda bulunulmuştur.

2.3.1. Veri toplama araçları

Bu çalışmada veri toplamak amacıyla Altunkaya ve Erdem (2017) tarafından geliştirilen Cronbach Alfa iç tutarlılık güvenilirlik ölçümü .82 olarak belirlenmiş 16 madde ve 3 alt faktörden oluşan ve 5'li likert tipte hazırlanan "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Yönelik Okuma Kaygısı Ölçeği" kullanılmıştır.

Çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygı düzeyleri belirlendikten sonra öğrencilerin kaygılarının; yukarıda ifade edilen değişkenlere göre değişip değişmediği belirlenmeye çalışılacaktır.

2.4. Verilerin Analizi

Çalışmadan elde edilen veriler spss 21.000 programı yardımıyla istatistiki olarak t testi ve tek yönlü varyans (anova) analizleriyle değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, "Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları ne düzeydedir?" olarak ifade edilen birinci alt problemle ilgili elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo1: Türkçeyi yabancı dil olarak öğrencilerin okuma kaygıları ne düzeydedir?

Boyut	N	X	Min.	Max.	SS	Düzye
Toplam	170	2,70	1,00	4,50	0,73	orta

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının en yüksek puanının 4.50 en düşük puanın ise 1.00 olduğu dikkate alındığında ortalama değer $X=2,70$ ile orta seviyede olduğu söylenebilir.

2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilen ikinci alt problemle ilgili elde edilen bulgular ve yorumlar aşağıda verilmiştir.

Tablo 2 Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Cinsiyet Değişkenine Göre T-testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	X	SS	df	t	p
Okuma korkusu	Kız	79	2,2511	,94578	168	-1,69	,092
	Erkek	91	2,4927	,90979			
Dil bilgisi kaygısı	Kız	79	2,6076	,94885	168	-2,67	,008
	Erkek	91	2,9505	,71944			
Okuduğunu anlama	Kız	79	2,8924	1,07095	168	-1,98	,049
	Erkek	91	3,1841	,84149			
Toplam ortalama	Kız	79	2,5451	,83721	168	-2,61	,010
	Erkek	91	2,8372	,61265			

Tablo 2’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları cinsiyet değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla bağımsız t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre,

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları cinsiyet değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutlarını oluşturan toplam ortalamasında anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür [$t_{(168)} = -2,61, p < .05$].

Yapılan analiz sonucuna göre, kız ve erkek Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler karşılaştırıldığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen erkek öğrencilerin ($X=2,8372$) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen kız öğrencilerden ($X=2,5451$), okuma kaygıları puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen kız öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen erkek öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları cinsiyet değişkeni açısından ölçeğin “dil bilgisi kaygısı” ve “okuduğunu anlama endişesi” boyutunda kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılıklar oluşurken [$t_{(168)} = -2,67, p < .05$], [$t_{(168)} = -1,98, p < .05$], ölçeğin “okuma becerisi korkusu” boyutunda ise anlamlı bir farklılık oluşmamıştır. [$t_{(168)} = -1,69, p > .05$].

3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okumayı sevme durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilen üçüncü alt problemle ilgili elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3 Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Okumayı Sevme Durumu Değişkenine Göre T-testi Sonuçları

Boyut	sevme	N	X	SS	df	t	p
Okuma korkusu	Evet	155	2,3548	,92323	167	-1,529	,128
	Hayır	14	2,7500	,96021			
Dil bilgisi kaygısı	Evet	155	2,8172	,84745	167	,794	,429

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygıları

	Hayır	14	2,6310	,76006			
Okuduğunu anlama	Evet	155	3,0677	,96460	167	,321	,749
	Hayır	14	2,9821	,84047			
Toplam ortalama	Evet	155	2,7065	,72550	167	-,279	,781
	Hayır	14	2,7634	,79707			

Tablo 3’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okumayı sevme durumu değişkenine göre karşılaştırılması amacıyla bağımsız t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre,

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okumayı sevme durumu değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutlarını oluşturan toplamında anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür [$t_{(167)} = -,279, p > .05$].

Ancak yapılan analiz sonucuna göre, okumayı seven ve sevmeyen Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler karşılaştırıldığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okumayı sevmeyen öğrencilerin ($X=2,7634$) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okumayı seven öğrencilerden ($X=2,7065$), okuma kaygıları puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okumayı seven öğrencilerin okuma kaygılarının okumayı sevmeyen öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okumayı sevme değişkeni açısından ölçeğin “dil bilgisi kaygısı”, “okuduğunu anlama endişesi” ve “okuma becerisi korkusu” boyutlarında istatistiki olarak anlamlı farklılıklar oluşmamıştır [$t_{(167)} = -1,529, p > .05$], [$t_{(167)} = ,794, p > .05$], [$t_{(167)} = ,321, p > .05$].

4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okuma alışkanlığına sahip olma durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilen dördüncü alt problemle ilgili elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4 Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Okuma Alışkanlığına Sahip Olma Durumu Değişkenine Göre T-testi Sonuçları

Boyut	alışkanlık	N	X	SS	df	t	p
Okuma korkusu	Evet	98	2,3486	,98269	168	-,517	,606
	Hayır	72	2,4236	,86260			
Dil bilgisi kaygısı	Evet	98	2,8486	,84649	168	1,030	,305
	Hayır	72	2,7130	,85178			
Okuduğunu anlama	Evet	98	3,0561	,93922	168	,120	,905
	Hayır	72	3,0382	1,00146			
Toplam ortalama	Evet	98	2,7130	,72432	168	,237	,813
	Hayır	72	2,6858	,76121			

Tablo 4’te Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının okuma alışkanlığına sahip olma değişkenine göre bağımsız t-testi yapılmıştır.

Yapılan t-testi sonucuna göre, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının okuma alışkanlığına sahip olma değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutları

incelendiğinde anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür [$t_{(168)} = ,237, p > .05$]. Ancak yapılan analiz sonucuna göre, okuma alışkanlığına sahip olan ve olmayan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler karşılaştırıldığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okuma alışkanlığına sahip olmayan öğrencilerin ($X=2,6858$), Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okuma alışkanlığına sahip olan öğrencilerden ($X=2,7130$) okuma kaygıları puanlarının daha düşük olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okuma alışkanlığına sahip öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen okuma alışkanlığına sahip olmayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu söylenebilir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okuma alışkanlığına sahip olma değişkeni açısından ölçeğin “dil bilgisi kaygısı”, “okuduğunu anlama endişesi” ve “okuma becerisi korkusu” boyutlarında istatistiki olarak anlamlı farklılık oluşmamıştır [$t_{(168)} = -,517, p > .05$], [$t_{(168)} = 1,030, p > .05$], [$t_{(168)} = ,120, p > .05$].

5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları süreli yayın takip etme değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilen beşinci alt problemle ilgili elde edilen bulgular ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 5 Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Süreli Yayın Takip Etme Değişkenine Göre T-testi Sonuçları

Boyut	süreli	N	X	SS	df	t	p
Okuma korkusu	Evet	57	2,4094	1,02550	168	,287	,774
	Hayır	113	2,3658	,88525			
Dil bilgisi kaygısı	Evet	57	2,9006	,91171	168	1,195	,234
	Hayır	113	2,7360	,81398			
Okuduğunu anlama	Evet	57	3,0965	,91947	168	,460	,646
	Hayır	113	3,0243	,98763			
Toplam ortalama	Evet	57	2,7654	,74292	168	,801	,424
	Hayır	113	2,6692	,73680			

Tablo 5’te Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının süreli yayın takip etme değişkenine göre bağımsız t-testi yapılmıştır. Yapılan t-testi sonucuna göre,

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının süreli yayın takip etme değişkeni açısından ölçeğin bütün boyutları incelendiğinde anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür [$t_{(168)} = ,801, p > .05$]. Ancak yapılan analiz sonucuna göre, süreli yayın takip eden ve etmeyen Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler karşılaştırıldığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen süreli yayın takip eden öğrencilerin ($X=2,7654$) Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen süreli yayın takip etmeyen öğrencilerden ($X=2,6692$), okuma kaygıları puanlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlardan Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen süreli yayın takip eden öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen süreli yayın takip etmeyen öğrencilere göre daha düşük olduğu söylenebilir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları süreli yayın takip etme değişkeni açısından ölçeğin “dil bilgisi kaygısı”, “okuduğunu anlama endişesi” ve “okuma becerisi korkusu” boyutlarında ise istatistiki olarak anlamlı farklılık oluşmamıştır [$t_{(168)} = ,287, p > .05$], [$t_{(168)} = 1,195, p > .05$], [$t_{(168)} = ,460, p > .05$].

6. Altıncı Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının ana dili alfabe değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilen altıncı alt problemle ilgili elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 6.1. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Ana Dili Alfabe Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Boyut		KT	df	KO	F	P	Fark (tukey)
Okuma korkusu	Gruplararası	4,821	3	1,607	1,880	,135	
	Gruplariçi	141,913	166	,855			
	Toplam	146,735	169				
Dil bilgisi kaygısı	Gruplararası	7,350	3	2,450	3,554	,016	2<4
	Gruplariçi	114,431	166	,689			
	Toplam	121,781	169				
Okuduğunu anlama	Gruplararası	5,547	3	1,849	2,030	,112	
	Gruplariçi	151,240	166	,911			
	Toplam	156,787	169				
Toplam ortalama	Gruplararası	2,957	3	,986	1,837	,142	
	Gruplariçi	89,103	166	,537			
	Toplam	92,061	169				

Tablo 6.2. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Alfabe Değişkenine Göre ANOVA Sonuçlarının Betimsel Değerleri

	N	X	SS	
Okuma korkusu	1 Arap alfabesi	145	2,4379	,93023
	2 Latin alfabesi	17	2,0490	,77002
	3 Kiril alfabesi	3	2,6111	1,87330
	4 Diğer	5	1,7000	,44721
	Total	170	2,3804	,93180
Dil bilgisi kaygısı	1 Arap alfabesi	145	2,8138	,82414
	2 Latin alfabesi	17	2,3725	,81550
	3 Kiril alfabesi	3	2,5556	1,38778
	4 Diğer	5	3,7000	,73030
	Total	170	2,7912	,84888
Okuduğunu anlama	1 Arap alfabesi	145	3,0845	,94107
	2 Latin alfabesi	17	2,6765	,97534
	3 Kiril alfabesi	3	2,4167	1,37689
	4 Diğer	5	3,6500	1,08397
	Total	170	3,0485	,96319

	1 Arap alfabesi	145	2,7405	,72091
	2 Latin alfabesi	17	2,3272	,72130
Toplam ortalama	3 Kiril alfabesi	3	2,5417	1,53136
	4 Diğer	5	2,9375	,55902
	Total	170	2,7015	,73806

Tablo 6.1 ve 6.2’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının ana dili alfabe değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Analiz sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının ana dili alfabe değişkenine göre ölçeğin toplam boyutunda anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir [F (3,166) = 1,837, p>.05].

Yapılan analiz sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının ana dili alfabe değişkenine göre ölçeğin sadece “dil bilgisi kaygısı” boyutunda anlamlı bir farklılık gösterdiği belirlenmiştir [F (3,166) = 3,554, p<.05]. Farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey HSD çoklu karşılaştırma testi sonucuna göre “dil bilgisi kaygısı” boyutunda ana dili alfabesi diğer olan öğrencilerin ($X = 3,7000$) ana dili alfabesi Latin alfabesi olan öğrencilere ($X = 2,3725$), göre okuma kaygısı puanlarının daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu verilerden hareketle ana dili alfabesi Latin alfabesi olan öğrencilerin okuma kaygılarının ana dili alfabesi diğer olan öğrencilerin tümüne göre daha düşük seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ölçeğin diğer (“okuduğunu anlama endişesi” ve “okuma becerisi korkusu”) alt boyutlarında ise anlamlı bir farklılık oluşmamıştır.

7. Yedinci Alt Probleme Ait Bulgular

Araştırmada, “Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi öğrenirken zorlanma değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılık göstermekte midir?” olarak ifade edilen yedinci alt problemle ilgili elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 7.1. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Türkçeyi Öğrenirken Zorlanma Değişkenine Göre ANOVA Sonuçları

Boyut		KT	df	KO	F P	Fark
Okuma korkusu	Gruplararası	,491	2	,245	,280	,756
	Gruplarıçi	146,244	167	,876		
	Toplam	146,735	169			
Dil bilgisi kaygısı	Gruplararası	3,193	2	1,596	2,248	,109
	Gruplarıçi	118,589	167	,710		
	Toplam	121,781	169			
Okuduğunu anlama	Gruplararası	2,085	2	1,043	1,125	,327
	Gruplarıçi	154,702	167	,926		
	Toplam	156,787	169			
Toplam ortalama	Gruplararası	1,578	2	,789	1,456	,236
	Gruplarıçi	90,483	167	,542		
	Toplam	92,061	169			

Tablo 7.2. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerin Okuma Kaygılarının Türkçeyi Öğrenirken Zorlanma Değişkenine Göre ANOVA Sonuçlarının Betimsel Değerleri

		N	X	SS
Okuma korkusu	çok zorlandım	36	2,4815	,92649
	az zorlandım	110	2,3470	,89315
	hiç zorlanmadım	24	2,3819	1,12769
	Total	170	2,3804	,93180
Dil bilgisi kaygısı	çok zorlandım	36	3,0509	,97738
	az zorlandım	110	2,7348	,72606
	hiç zorlanmadım	24	2,6597	1,09729
	Total	170	2,7912	,84888
Okuduğunu anlama	çok zorlandım	36	3,2500	1,02817
	az zorlandım	110	2,9750	,94027
	hiç zorlanmadım	24	3,0833	,96309
	Total	170	3,0485	,96319
Toplam ortalama	çok zorlandım	36	2,8872	,79841
	az zorlandım	110	2,6494	,66388
	hiç zorlanmadım	24	2,6615	,93558
	Total	170	2,7015	,73806

Tablo 7.1 ve 7.2’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin Türkçeyi öğrenirken zorlanma değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ile incelenmiştir.

Yapılan analiz sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi öğrenirken zorlanma değişkenine (çok zorlanma, az zorlanma, hiç zorlanmama) göre ölçeğin toplam boyutunda anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir [F (2,167) = 1,456, p>.05].

Analiz sonucunda Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi öğrenirken zorlanma değişkenine göre ölçeğin “*dil bilgisi kaygısı*”, “*okuduğunu anlama endişesi*” ve “*okuma becerisi korkusu*” boyutlarında anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir [F (2,167) = ,280, p>05], [F (2,167) = 2,248, p>05], [F (2,167) 1,125, p>05].

4. Tartışma ve Sonuç

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarını çeşitli değişkenler aracılığıyla incelemeyi amaçlayan bu çalışmada ortaya çıkan veriler doğrultusunda şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Bu durum öğrencilerde mevcut olan okuma kaygı düzeylerinin öğrencilere yönelik yapılacak moral motivasyon ve okuma anlama etkinlikleriyle minimum düzeye düşürülmesi gerektiğini işaret etmektedir. Öyle ki öğrencinin okumada geliştirdiği kaygıya erken dönemde müdahale edilmezse bu kaygı, öğrencinin yaşamını olumsuz yönde etkileyecek bir güce

dönüşmektedir (Grills-Taquechel, Fletcher, Vaughn ve Stuebing, 2012; Torgesen, Wagner ve Rashotte, 1994).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları cinsiyet değişkeni açısından değerlendirildiğinde erkek öğrencilerin okuma kaygılarının kız öğrencilerin okuma kaygılarına oranla daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan bu sonuç Maden vd.(2015) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarıyla farklılık göstermektedir. Maden vd. tarafından yapılan benzer çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma kaygısının cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları okumayı sevme değişkeni açısından incelendiğinde ölçeğin bütün boyutlarının toplamında anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Ancak okumayı sevmeyen öğrencilerin okumayı seven öğrencilere göre okuma kaygılarının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar okumayı sevmenin öğrencilerde okuma kaygısını azalttığını ortaya koymaktadır. Bu durum öğrencilerin okumaya yönelik istek arzu vb. duyu durumlarının yükseltilmesine yönelik etkinliklere öncelik verilmesi gerektiğini işaret etmektedir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin okuma kaygılarının okuma alışkanlığına sahip olma değişkenine göre incelendiğinde ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Ancak okuma alışkanlığına sahip olmadığını ifade eden öğrencilerin okuma alışkanlığına sahip olduğunu ifade eden öğrencilere göre okuma kaygılarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Ortaya çıkan sonuç okuma alışkanlığına sahip olmanın okumaya verilen değer artışına paralel olarak kaygı düzeyini de arttırdığını ortaya koymaktadır. Ancak daha önce Maden vd. (2015) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarıyla farklılık göstermektedir. Yapılan çalışmada okuma alışkanlığına sahip öğrencilerin yazma kaygısının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaların sonuçları farklılık göstermesine rağmen her iki çalışmada da okuma alışkanlığının önemi açıkça ortaya konulmuştur.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları süreli yayın takip etme değişkenine göre incelendiğinde ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir. Ancak süreli yayın takip etmeyen öğrencilerin süreli yayın takip eden öğrencilere göre okuma kaygılarının daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuç öğrencilerin okuma becerisine verdikleri önemle ilişkilendirilebilirken süreli yayın takip eden öğrencilerin okuma kaygılarının tespit edilip gerekli planlamalarla en aza indirgenmesi de gerekmektedir. Bu kaygı zamanında azaltılmadığı takdirde öğrencilerin okuma becerisinden uzaklaşmasına sebep olabilmektedir.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları anadili alfabe değişkeni açısından incelendiğinde ölçeğin toplamında anlamlı bir farklılık oluşmamıştır. Ancak anadili Latin alfabesi olan öğrencilerin anadili diğer olan öğrencilere göre okuma kaygılarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda anadili alfabesi Latin alfabesinden olan öğrencilerin okuma kaygılarının daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ortaya çıkan bu sonuç daha önce Maden vd. (2015) tarafından yapılan çalışmanın sonucuyla da paralellik göstermektedir. Bu durumun sebebi de Türkçenin yazı dilinde Latin alfabesini kullanmasıdır.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarının Türkçeyi öğrenirken zorlanma değişkeni açısından bakıldığında ölçeğin tüm boyutlarında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Ancak öğrencilerin Türkçeyi öğrenirken zorlandığını ifade eden öğrencilerin okuma kaygılarının zorlanmadığını ifade eden öğrencilere göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre Türkçe öğrenirken zorlanmadığını ifade eden öğrencilerin okuma kaygılarının daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Öneriler

Öğrencinin okuma kaygısını azaltabilmek için derslerde öğretmenler öğrencileri okumaya daha çok yönlendirmeli ve okumayı ilgi çekici hâle getirecek etkinlikler yapmalıdır.

Öğretmenler öğrencilerin okuma kaygılarının bir alt boyutu olan dilbilgisi kaygısına yönelik dilbilgisi derslerine gereken önemi vermeli ve Türkçenin kurallarını, inceliklerini en iyi şekilde öğretmelidir. Aksi takdirde öğrenci dilbilgisinde hata yapma korkusundan ötürü okumadan uzaklaşacaktır.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuduğunu anladığından emin olunmalı bunun için de çeşitli okuma anlama testleri yapılmalıdır. Çünkü okuduğunu anlamayan bireyler okumaktan kaygı duyarlar ve bu kaygı zamanla öğrenciyi olumsuz yönde etkiler.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygılarını giderebilmek için deneysel akademik çalışmalar yapılmalıdır.

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanabilmeleri ve okumayı sevebilmeleri için öğrenciler seviyelerine uygun kitaplarla buluşturulmalıdır.

Kaynaklar

Akgün, A., Gönen, S. & Aydın, M. (2007). İlköğretim Fen ve Matematik öğretmenliği öğrencilerinin kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6 (20), 283-299.

Akyol, H. (2011). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Altunkaya, H. & Erdem, İ. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin okuma kaygıları ve okuduğunu anlama becerileri. *Sakarya University Journal of Educations*, 59-77.

Arıcı, A.F. (2008). *Okuma eğitimi*. Pegem Akademi, 1-13.

Beck, A. T. & Emery G. (2006). *Anksiyete bozuklukları ve fobiler bilişsel bir bakış açısı*. Litera Yayıncılık, İstanbul.

Bozkurt, S. (2012). *İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde sınav kaygısı, matematik kaygısı, genel başarı ve matematik başarısı arasındaki ilişkilerin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi.

Brown, D. (2007). *Principles of language learning and teaching* (5th ed.). United States of America: Pearson Longman.

Çocuk Vakfı (2006) *Türkiye gerçeği: okumama alışkanlığı. Türkiye'nin okuma alışkanlığı karnesi. çocuk edebiyat okulu*. (<http://www.cocukvakfi.org.tr/bilgi> sunar adresinden alınmıştır).

Güneş, F. (2009). *Hızlı okuma ve anlamı yapılandırma*. Nobel Yayıncılık, Ankara.

Grills-Taquechel A. E., Fletcher J. M., Vaughn S. R. & Stuebing K. K. (2012). Anxiety and reading difficulties in early elementary school: evidence for unidirectional- orbi-directional relations?. *Child Psychiatry & Human Development*, 43, 35-47.

Han, H. R. (2009). Measuring anxiety in children: A methodological review of the literature. *Asian Nursing Research*, 3(2), 49-62.

Kavcar, C., Oğuzkan, F. & Sever, S. (1997). *Türkçe öğretimi*. Engin Yayınları, Ankara, 41.

Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.

Kırkkılıç, A. ve diğerleri (1999). *İlkokuma yazma ve türkçe öğretimi*. Bankalar Matbacılık, Erzurum, 98.

- Lien, H. Y. (2011). EFL learners reading strategy use in relation to reading anxiety. *Language Education in Asia*, 2(2), 199-212.
- Maden, S., Dincel, Ö. & Maden, A., (2015). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin yazma kaygıları. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 4(2), 748-769.
- Melanlıoğlu, D. (2014). Okuma kaygısı ölçeğinin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 95-105.
- Saito, Y., Garza, T. & Horwitz, E.K. (1999). Foreign language reading anxiety. *The Modern Language Journal*, 83, 202-218.
- Sellers, V. D. (2000). Anxiety and reading comprehension in Spanish as a foreign language. *Foreign Language Annals*, 33(5), 512-520.
- Wu, H. J. (2011). Anxiety and reading comprehension performance in English as a foreign language. *Asian EFL Journal*, 13(2), 273-30.

Extended Summary

1. Introduction

Language teaching and instruction, whether native or foreign language teaching, is conducted with the aim of developing four basic language skills. One of these skills is the skill of reading comprehension, which is necessary for individuals to learn new information and improve themselves. Reading comprehension ability is gained by keeping a certain program from the primary school to the students whose native language is Turkish. However, Turkish education is not given to students whose native language is Turkish only today. The number of people who come from various countries of the world every day and want to learn Turkish for various purposes is increasing. Learners of Turkish language as a foreign language have some difficulties in this process. One of these difficulties is the ability to read and understand. Reading comprehension is one of the important elements that make the process of conversion into reading habit difficult. If the anxiety arising in the reading comprehension process is not intervened in the early period, this anxiety will turn into a grief that will affect the student's life negatively. For this reason, if the student carries the reading anxiety, the level of anxiety should be determined. Otherwise, the student will be distracted by his / her worries. In the language learning process, it is necessary to determine the level of anxiety and take some precautions so that the students do not get away from the reading activities and learn Turkish better. In this study, it was aimed to determine the level of reading anxieties of Turkish learners as a foreign language and to investigate the reading anxieties according to the variables of gender, main language alphabet, reading habits, reading habits,

In response to this main objective, the following questions were sought;

1. Are the reading anxieties of students learning Turkish as a foreign language significantly different according to gender?
2. Are the reading anxieties of students learning Turkish as a foreign language differ significantly from the main language alphabet variable?
3. Are the reading worries of students learning Turkish as a foreign language significantly different according to the level of liking to read?
4. Does the level of reading habits of students who learn Turkish as a foreign language differ significantly according to the variable of reading habits?
5. Are the reading anxieties of learners of Turkish language as a foreign language significantly different according to the variable of follow-up?
6. Are the reading anxieties of students who learn Turkish as a foreign language differ significantly from the level of the difficulty of learning while learning Turkish?
7. What level of reading anxiety are the students who learn Turkish as a foreign language?

2. Method

The research group of the study constitutes 170 foreign students studying at the Turkish Language Teaching Centers of Burdur Mehmet a-Akif Ersoy University, Malatya İnönü University and Mersin University in the second semester of 2017-2018 academic year. In this study, "Cronbach Alpha internal consistency reliability measure" developed by Altunkaya and Erdem (2016) was used in this study. The "Reading Awareness Scale for Turkish Learners as a Foreign Language Scale" was composed of 16 items and. After studying the anxiety levels of students learning Turkish as a foreign language in the study, it will be tried to determine whether it has changed according to the variables mentioned above. The obtained data will be evaluated as a statistic with the help of the SPSS 21.000 program.

3. Findings, Discussion and Results

The following results were obtained in the direction of the data that emerged in this research which aimed to examine the reading anxieties of the Turkish language foreign language learners through various variables.

- It has been determined that the students who learn Turkish as a foreign language have a medium level of reading concerns.
- When the students who learn Turkish as a foreign language are evaluated from the point of view of gender change, the reading attitudes of male students are higher than that of female students.
- When reading Turkish as a foreign language, the reading worries do not show a meaningful difference in the sum of all the dimensions of the scale when it is examined in terms of the liking of reading.
- When the Turkish language is studied according to the variance of learners' reading habits of foreign language learners, there is no significant difference in the total of the scale.
- No significant difference was found in the sum of the scale when the Turkish language learners were studied according to the variable of watching the reading aids.
- There was no significant difference in the sum of the scale when the reading worries of the students learning Turkish as a foreign language were examined in terms of the mother tongue alphabet change.
- Reading anxious students who learn Turkish as a foreign language

Araştırma makalesi: Bağcı, H & Baz, D. (2019). Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin okuma kaygıları. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21 (1), 195-210.